

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ช
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๖
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๓
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๓
บทที่ ๒ ความหมายของพระพุทธรูปแบบโลกวิทูในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๑๔
๒.๑ นิยามความหมายของพระพุทธรูปแบบโลกวิทู	๑๔
๒.๑.๑ ความหมายของพระพุทธรูปแบบโลกวิทูตามพระบาลี	๑๔
๒.๑.๒ ความหมายของพระพุทธรูปแบบโลกวิทูตามพจนานุกรม	๑๗
๒.๒ พระพุทธรูปแบบโลกวิทูที่ปรากฏในพระไตรปิฎก	๑๘
๒.๒.๑ หลักธรรมของโลกวิทูที่ปรากฏในพระวินัยปิฎก	๑๘
๒.๒.๒ หลักธรรมของโลกวิทูที่ปรากฏในพระสุตตันตปิฎก	๒๑
๒.๒.๓ หลักธรรมของโลกวิทูที่ปรากฏในพระอภิธรรมปิฎก	๔๕
๒.๓ พระพุทธรูปแบบโลกวิทูที่ปรากฏในอรรถกถา	๔๘
๒.๔ พระพุทธรูปแบบโลกวิทูที่ปรากฏในปกรณ์วิเสส (วิสุทธิมรรค)	๕๙
๒.๕ พระพุทธรูปแบบโลกวิทูที่ปรากฏในฎีกา	๖๑
๒.๖ พระพุทธรูปแบบโลกวิทูที่ปรากฏในตำราวิชาการ	๖๕

๒.๖.๑ พระพุทธคุณบทโลกวิทู (โลก) ที่ปรากฏในหนังสือพุทธธรรม	๖๕
๒.๖.๒ พระพุทธคุณบทโลกวิทูที่ปรากฏในหนังสือพระพุทธคุณบรรยาย	๖๘
๒.๖.๓ พระพุทธคุณบทโลกวิทูที่ปรากฏในตำราประเภทตำราเรียน	๗๒
๒.๖.๔ พระพุทธคุณบทโลกวิทูที่ปรากฏในตำราประเภทหนังสือสวดมนต์	๗๕
๒.๖.๕ พระพุทธคุณบทโลกวิทูที่ปรากฏในตำราประเภทหนังสือทั่วไป	๘๑
๒.๗ สรุปการศึกษาความหมายของพระพุทธคุณบทโลกวิทู	๘๓
บทที่ ๓ ประเภทแห่งโลกที่พระพุทธเจ้าทรงรู้แจ้ง	๘๕
๓.๑ นิยามความหมายแห่งโลกที่พระพุทธเจ้าทรงรู้แจ้ง	๘๕
๓.๑.๑ นิยามความหมายแห่งโลก (สังขารโลก)	๘๕
๓.๑.๒ นิยามความหมายแห่งโลก (สัตวโลก)	๘๗
๓.๑.๓ นิยามความหมายแห่งโลก (โอกาสโลก)	๘๙
๓.๒ ประเภทแห่งโลกที่พระพุทธเจ้าทรงรู้แจ้ง	๙๐
๓.๒.๑ ประเภทแห่งสังขารโลก (โลกคือสังขาร)	๙๐
๓.๒.๒ ประเภทแห่งสัตวโลก (โลกคือหมู่สัตว์)	๙๓
๓.๒.๓ ประเภทแห่งโอกาสโลก (โลกคือจักรวาล)	๑๐๘
๓.๓ หลักธรรมแห่งโลก (๓) ที่พระพุทธเจ้าทรงรู้แจ้ง	๑๑๔
๓.๓.๑ หมวดพระวินัยปิฎก	๑๑๔
๓.๓.๒ หมวดพระสุตตันตปิฎก	๑๑๙
๓.๓.๓ หมวดพระอภิธรรมปิฎก	๒๑๖
๓.๓.๔ หมวดอรรถกถา	๒๓๘
๓.๓.๕ หมวดปกรณ์วิเสส (วิสุทธิมรรค)	๒๔๗
๓.๓.๖ หมวดฎีกา	๒๕๐
๓.๓.๗ หมวดตำราและวิชาการ	๒๕๓
๓.๔ สรุปผลศึกษาประเภทแห่งโลกที่พระพุทธเจ้าทรงรู้แจ้ง	๒๖๘
บทที่ ๔ อิทธิพลของพระพุทธคุณบทโลกวิทูที่มีต่อในวรรณกรรมไทย	๒๖๙
๔.๑ นิยามความหมายของ“อิทธิพล” “โลกวิทู” “โลก” และ“วรรณกรรมไทย”	๒๖๙
๔.๑.๑ นิยามความหมายของคำว่า “อิทธิพล”	๒๖๙
๔.๑.๒ นิยามความหมายของคำว่า “โลกวิทู”	๒๗๐
๔.๑.๓ นิยามความหมายของคำว่า “โลก”	๒๗๐

๔.๑.๔ นิยามความหมายของคำว่า “วรรณกรรมไทย”	๒๗๑
๔.๒ ประเภทของวรรณกรรมไทย	๒๗๑
๔.๒.๑ วรรณกรรมไทยสมัยสุโขทัย	๒๗๑
๔.๒.๒ วรรณกรรมไทยสมัยอยุธยา	๒๗๒
๔.๒.๓ วรรณกรรมไทยสมัยธนบุรี	๒๗๗
๔.๒.๔ วรรณกรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น	๒๗๘
๔.๒.๕ วรรณกรรมไทยสมัยใหม่ (ปัจจุบัน)	๒๘๐
๔.๓ คำว่า “โลก” ในความหมายของพระพุทธคุณโลกวิทู	๒๘๒
๔.๓.๑ วรรณกรรมไทยไตรภูมิพระร่วง	๒๘๒
๔.๓.๒ วรรณกรรมไทยไตรภูมิโลกวินิจยภคา	๒๘๕
๔.๔ คำว่า “โลก” ในความหมายของโลกในวรรณกรรมไทย	๓๐๘
๔.๔.๑ วรรณกรรมไทยสมัยอยุธยา	๓๐๘
๔.๔.๒ วรรณกรรมไทยสมัยธนบุรี	๓๑๙
๔.๔.๓ วรรณกรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น	๓๒๐
๔.๔.๔ วรรณกรรมไทยสมัยใหม่ (ปัจจุบัน)	๓๘๖
๔.๕ สรุปอิทธิพลของพระพุทธคุณบทโลกวิทูที่ปรากฏในวรรณกรรมไทย	๓๙๗
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๓๙๙
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๓๙๙
๕.๑.๑ ความหมายของพระพุทธคุณบทโลกวิทูในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๓๙๙
๕.๑.๒ ประเภทแห่งโลกที่พระพุทธเจ้าทรงรู้แจ้ง	๔๐๑
๕.๑.๓ อิทธิพลของพระพุทธคุณบทโลกวิทูที่ปรากฏในวรรณกรรมไทย	๔๐๕
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๔๐๗
๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย	๔๐๗
๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งต่อไป	๔๐๘
บรรณานุกรม	๔๐๙
ประวัติผู้วิจัย	๔๑๕

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

ก. คำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙ อ้างอิง โดยระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ม.ม. (บาลี) ๑๒/๕๗/๓๒ หมายถึง สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสกปาติ พระไตรปิฎกภาษาบาลี เล่มที่ ๑๒ ข้อที่ ๕๗ หน้า ๓๒, ม.ม. (ไทย) ๑๒/๕๗/๔๔ หมายถึง สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ ๑๒ ข้อที่ ๕๗ หน้า ๔๔ ส่วนสำหรับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๔๓ โดยใช้คำอ้างอิงชื่อเต็ม คือ เล่มและหน้า

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา.	(บาลี)	=	วินัยปิฎก มหาวิภังค	(ภาษาบาลี)
วิ.มหา.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ.ม.	(บาลี)	=	วินัยปิฎก มหาวคค	(ภาษาบาลี)
วิ.ม.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก มหาวรรค	(ภาษาไทย)
วิ.ป.	(บาลี)	=	วินัยปิฎก ปรีวาร	(ภาษาบาลี)
วิ.ป.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก ปรีวาร	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.ส.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีสกขธรรค	(ภาษาบาลี)
ที.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีสกขธรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวคค	(ภาษาบาลี)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก	(ภาษาบาลี)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปณณาสก	(ภาษาบาลี)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.อ.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสก	(ภาษาบาลี)
ม.อ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสก	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(บาลี)	=	สุตตันตปิฎก สญฺญตนิคาย สกถาวคค	(ภาษาบาลี)

ส.ส.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.นิ.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค	(ภาษาบาลี)
ส.ส.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ข.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขนธวรรค	(ภาษาบาลี)
ส.ข.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ส.สพ.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค	(ภาษาบาลี)
ส.สพ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ม.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวรรค	(ภาษาบาลี)
ส.ม.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.ทุก.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก องคุตตรนิกาย ทุกนิบาต	(ภาษาบาลี)
อง.ทุก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก องคุตตรนิกาย ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก องคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต	(ภาษาบาลี)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก องคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตุกก.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก องคุตตรนิกาย สตุกกนิบาต	(ภาษาบาลี)
อง.สตุกก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก องคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทสก.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก องคุตตรนิกาย ทสกนิบาต	(ภาษาบาลี)
อง.ทสก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก องคุตตรนิกาย ทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.อุ.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน	(ภาษาบาลี)
ขุ.อุ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน	(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตก	(ภาษาบาลี)
ขุ.อิติ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ	(ภาษาไทย)
ขุ.ม.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิเทศ	(ภาษาบาลี)
ขุ.ม.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.จู.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย จูฬนิเทศ	(ภาษาบาลี)
ขุ.จู.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย จูฬนิเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.ป.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย ปฏิสมภิทามคค	(ภาษาบาลี)
ขุ.ป.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย ปฏิสมภิทามรรค	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.สง.	(บาลี)	=	อภิธัมมปิฎก ธมมสังคณี	(ภาษาบาลี)
อภิ.สง.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี	(ภาษาไทย)
อภิ.วิ.	(บาลี)	=	อภิธัมมปิฎก วิภังค	(ภาษาบาลี)

อภิ.วิ. (ไทย) = อภิธรรมปิฎก วิมังค์ (ภาษาไทย)

ปกรณ์วิเสส

วิสุทฺธิ. (บาลี) = วิสุทฺธิมคฺคปกรณ์ (ภาษาบาลี)

วิสุทฺธิ. (ไทย) = วิสุทฺธิมรรคปกรณ์ (ภาษาไทย)

ข. คัมภีร์อรรถกถา

อรรถกถาพระวินัยปิฎก

วิ.อ. (บาลี) = วินัยปิฎก (ภาษาบาลี)

วิ.อ. (ไทย) = วินัยปิฎก (ภาษาไทย)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

สํ.ส.อ. (บาลี) = สํยุตฺตนิคาย สारตลปฺปกาสินี (ภาษาบาลี)

สํ.ส.อ. (ไทย) = สํยุตฺตนิคาย สารัตถ์ปฺปกาสินี (ภาษาไทย)

สํ.นิ.,ข.อ. (บาลี) = สํยุตฺตนิคาย สारตลปฺปกาสินี นิทาน-ชนธวาวรรค (ภาษาบาลี)

สํ.นิ.,ข.อ. (ไทย) = สํยุตฺตนิคาย สารัตถ์ปฺปกาสินี นิทาน-ชั้นธวาวรรค (ภาษาไทย)

สํ.สพ.,ม.อ. (บาลี) = สํยุตฺตนิคาย สारตลปฺปกาสินี สพายตน-มหาวาวรรค (ภาษาบาลี)

สํ.สพ.,ม.อ. (ไทย) = สํยุตฺตนิคาย สารัตถ์ปฺปกาสินี สพายตน-มหาวาวรรค (ภาษาไทย)

สํ.ทก.,ติก.,จตุกก.อ.(บาลี) = อังคุตฺตรนิคาย มโนรณฺปุรณิ ทุกฺกนิปาต (ภาษาบาลี)

สํ.ทก.,ติก.,จตุกก.อ.(ไทย) = อังคุตฺตรนิคาย มโนรณฺปุรณิ ทุกฺกนิปาต (ภาษาไทย)

ขุ.ขุ.อ. (บาลี) = ขุทฺทกนิคาย ปรมตฺถโชติกา ขุทฺทกปาฐ (ภาษาบาลี)

ขุ.ขุ.อ. (ไทย) = ขุทฺทกนิคาย ปรมัตถโชติกา ขุทฺทกปาฐะ (ภาษาไทย)

ขุ.ธ.อ. (บาลี) = ขุทฺทกนิคาย ธมฺมปท (ภาษาบาลี)

ขุ.ธ.อ. (ไทย) = ขุทฺทกนิคาย ธรรมบท (ภาษาไทย)

ขุ.อุ.อ. (บาลี) = ขุทฺทกนิคาย ปรมตฺถทีปนี อุทาน (ภาษาบาลี)

ขุ.อุ.อ. (ไทย) = ขุทฺทกนิคาย ปรมัตถทีปนี อุทาน (ภาษาไทย)

ขุ.อิติ.อ. (บาลี) = ขุทฺทกนิคาย ปรมตฺถทีปนี อิติวุตฺตก (ภาษาบาลี)

ขุ.อิติ.อ. (ไทย) = ขุทฺทกนิคาย ปรมัตถทีปนี อิติวุตตกะ (ภาษาไทย)